



**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДПС)**

Львівська пл., 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

від 09.05.2025 р. №

500

/2189-00-07-03-01-02

На №

від

20

р.

Комітет Верховної Ради України
з питань фінансів, податкової та
митної політики

Міністерство фінансів України
(код ЄДРПОУ 00013480)

Державна податкова служба України за результатами розгляду звернення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики від 25.04.2025 № 04-32/10-2025/97294 (вх. ДПС № 362/2 від 25.04.2025) у межах функціональних повноважень надає згідно з додатком роз'яснення щодо актуальних питань платників податків.

Додаток: на 9 арк. в 1 прим.

В. о. заступника Голови

Сергій ЛИСЕЮК

Олексій Савенок 247 36 58

К
Державна податкова служба України
500/2189-00-07-03-01-02 від 09.05.2025



Ситуація.

«Щодо рішення суду (<https://reyestr.court.gov.ua/Review/125850034>), яке стосується наступного:

Чи потрібен РРО ФОПу при доставці товару «Новою Поштою»?

Податкова општрафувала ФОПа за те, що той не проводив продажі через РРО. ФОП подав до суду. В свою чергу суд з'ясував, що ФОП уклав договір із «Новою Поштою» на доставку товарів. Оплата від покупця надходить через фінансову компанію «НоваПей», а не напряму до ФОПа. Усі гроші надходять безготівково. У підсумку, якщо покупець замовляє товар на сайті і оплачує його при отриманні через «Нову Пошту» або іншу службу доставки, РРО використовує саме служба доставки. ФОП не отримує грошей напряму, тому не зобов'язаний застосовувати РРО. Достатньо вкласти у посылку видаткову накладну.

Питання: Яка позиція Державної податкової служби із порушеного питання?»

Відповідь.

Позиція ДПС полягає у тому, що продаж товарів із використанням служб доставки, які відповідно до цивільно-правових угод не є учасниками купівлі-продажу товарів, зокрема експедиторів, потребує обов'язкового застосування реєстраторів розрахункових операцій та/або програмних реєстраторів розрахункових операцій продавцями товарів.

Вказана позиція ДПС є незмінною з 2023 року, а відповідні роз'яснення із цього питання розміщені на вебпорталі ДПС.

Ситуація.

«ФОП звернувся до ДПС України із запитом щодо надання ППК в якому, зокрема просив надати відповідь на таке питання: «Чи потрібно ФОП – платнику єдиного податку, під час продажу одягу, тобто товарів, що не входять до Переліку №231, мати та зберігати документи, що підтверджують витрати на придбання таких товарів (одягу) та/або документів, що підтверджують придбання матеріалів із яких цей одяг був виготовлений (у випадку продажу одягу власного виробництва)?»

Питання 1)

Відповідно до яких норм ПКУ ДПС України наділена правом (повноваженнями) прийняття рішення щодо наявності чи відсутності для платника податків можливості практичного застосування відповідей наданих в індивідуальній податковій консультації, та на цій підставі відмовляти в ППК у

наданні відповідей на поставлені питання чи просто їх ігнорувати та не надавати такі відповідь взагалі?

Відповідь.

Відповідно до пункту 52.1 статті 52 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) за зверненням платників податків у паперовій або електронній формі контролюючий орган, визначений підпункту 41.1.1 пункту 41.1 статті 41 Кодексу, надає їм безоплатно індивідуальні податкові консультації з питань практичного застосування окремих норм податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на такий контролюючий орган, протягом 25 календарних днів, що настають за днем отримання такого звернення даним контролюючим органом.

Звернення платників податків на отримання індивідуальної податкової консультації у паперовій або електронній формі повинно містити:

найменування для юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові для фізичної особи, податкову адресу, а також номер засобу зв'язку та адресу електронної пошти, якщо такі наявні;

код згідно з ЄДРПОУ (для юридичних осіб) або реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичних осіб) або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті);

зазначення, в чому полягає практична необхідність отримання податкової консультації (наведення фактичних обставин);

підпис платника податків або кваліфікований електронний підпис;
дату звернення.

На звернення платника податків, що не відповідає вимогам, зазначеним у пункті 52.1 статті 52 Кодексу, індивідуальна податкова консультація не надається, а надсилається відповідь за підписом керівника (заступника керівника або уповноваженої особи) у паперовій або електронній формі у порядку та строки, передбачені Законом України «Про звернення громадян».

Виходячи із суті визначення індивідуальної податкової консультації, вимог до її оформлення та обсягу повноважень покладених на податкові органи, вбачається, що саме платники податків, при оформленні звернень на отримання індивідуальної податкової консультації повинні зазначати, в чому полягає практична необхідність отримання податкової консультації та наводити фактичні обставини.

Індивідуальна податкова консультація за своєю правовою природою є фактично відповіддю контролюючого органу платнику податків на його питання, яка повинна містити конкретні роз'яснення такому платнику

практичної форми та/або моделі його поведінки у визначеному колі податкових правовідносин.

Надаючи податкову консультацію, контролюючий орган не встановлює (змінює чи припиняє) відповідну норму законодавства, а лише надає роз'яснення щодо практичного її застосування.

Враховуючи наведене вище, питання платників податків, в тому числі фізичних осіб-підприємців – платників єдиного податку, відповіді на які завідомо не матимуть для них практичного застосування не можуть розглядатися як такі, що потребують надання індивідуальних податкових консультацій щодо них.

Питання 2)

Чому (з огляду на що) ДПС України припинила надавати відповіді щодо відсутності необхідності мати документи, що підтверджують витрати на придбання товарів ФОП - платнику єдиного податку, у випадку якщо він торгує товарами, що не входять до переліку підакцизних товарів, лікарських засобів, виробів медичного призначення, ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння чи товарів із Переліку №231? Враховуючи, що раніше систематично надавала такі відповіді протягом 2022 – 2024 років.

Відповідь.

Враховуючи наведені у відповіді на питання 1 вимоги до оформлення звернень щодо отримання індивідуальних податкових консультацій, а також той факт, що пункт 12 статті 3 Закон України від 06 липня 1995 року № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» визначає необхідність мати у місці продажу документи (у паперовій або електронній формі), що підтверджують облік та походження товарних запасів, формулювання питання у спосіб наведений у питанні 2, а саме щодо необхідності мати документи, що підтверджують витрати на придбання товарів ФОП – платнику єдиного податку, не дає можливості його однозначного розуміння.

Саме через це та з метою недопущення невірної трактування відповіді контролюючого органу платники податків інформуються про відсутність причин для зберігання документів, що підтверджують витрати, а саме обов'язку їх вести.

Питання 3)

Яка наразі актуальна позиція ДПС України щодо необхідності мати первинні документи ФОП – платнику єдиного податку у випадку якщо він торгує товарами, що не входять до переліку підакцизних товарів, лікарських

засобів, виробів медичного призначення, ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння чи товарів із Переліку № 231?

Відповідь.

Позиція ДПС полягає у тому, що фізичні особи-підприємці, які є платниками єдиного податку та не зареєстровані платниками податку на додану вартість (крім тих, які провадять діяльність з реалізації технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту, а також лікарських засобів та виробів медичного призначення, ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння) не зобов'язані вести облік товарних запасів та як результат не зобов'язані мати у місці продажу документи (у паперовій або електронній формі), що підтверджують облік та походження товарних запасів.

Питання 4)

Чи означає ця відповідь що тепер під час проведення перевірок, у випадку відсутності у ФОП – платника єдиного податку документів, що підтверджують витрати на придбання товарів (у випадку якщо він торгує товарами що не входять до переліку п'ідакцізних товарів, лікарських засобів, виробів медичного призначення, ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння чи товарів із Переліку №231), податкова буде повторно включати вартість таких товарів до доходів ФОП?

Відповідь.

Відповідно до п. 296.1 ст. 296 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) фізичні особи – підприємці – платники єдиного податку першої і другої груп та платники єдиного податку третьої групи, які не є платниками податку на додану вартість, ведуть облік у довільній формі шляхом помісячного відображення отриманих доходів.

Облік доходів та витрат може вестися в паперовому та/або електронному вигляді, у тому числі через електронний кабінет.

Наказом Міністерства фінансів України від 26.11.2020 № 728 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства фінансів України від 19 червня 2015 року № 579» з 01 січня 2021 року втратили чинність форми Книги обліку доходів, Книги обліку доходів і витрат та порядки їх ведення, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 19.06. 2015 № 579, та скасовано реєстрацію книг у податкових органах.

Водночас зміни, запроваджені з 01 січня 2021 року Законом України від 14 липня 2020 року № 786-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу

України щодо функціонування електронного кабінету та спрощення роботи фізичних осіб – підприємців» щодо форми обліку доходів і витрат у довільній формі (в паперовому вигляді (зошиті, журналі тощо) чи в електронному вигляді (в електронній таблиці у файлі Excel, Word тощо)), не скасовують обов'язку дотримуватися платниками єдиного податку першої – третьої груп вимог заповнювати податкову декларацію платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця (далі – податкова декларація) на підставі первинних документів у відповідності до норм п. 44.1 ст. 44 Кодексу, які мають право вивчати та перевіряти контролюючі органи під час проведення перевірок згідно з п.п. 20.1.6 п. 20.1 ст. 20 Кодексу.

Для цілей оподаткування відповідно до абзацу першого п. 44.1 ст. 44 Кодексу платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством.

Платникам податків забороняється формування показників податкової звітності, митних декларацій на підставі даних, не підтверджених документами, що визначені абзацом першим п.п. 44.1 ст. 44 Кодексу (абзац другий п. 44.1 ст. 44 Кодексу).

Слід зазначити, що ст. 1 розділу I Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі – Закон № 996) визначено, що первинний документ – це документ, який містить відомості про господарську операцію.

Обов'язкові реквізити, які повинні мати первинні документи, передбачено ст. 9 Закону № 996.

Ситуація.

Щодо звітності КІК. ФО відзвітувала за 2024 р.

28.03.2025 відбулося відчуження компанії. Обороти нульові. Фін.звіт подають раз на рік як і в нас при зміні засновників. Проміжковий фін звіт при зміні власників не передбачено. Сьогодні платник подасть повідомлення про відчуження.

Питання: Як бути зі звітністю КІК за 2025 р.?

Уточнення: На лінії консультації зазначають, що подати раніше ніж 01.01.2026 року не можливо. Проте це великий термін і не факт що в 2026 людина зможе знайти контакти у кого можна буде взяти фін.звіт за 2025 р.

Відповідь.

Контрольованою іноземною компанією визнається будь-яка юридична особа, зареєстрована в іноземній державі або території, яка визнається такою,

що знаходиться під контролем фізичної особи – резидента України або юридичної особи - резидента України.

Пунктом 39².2 статті 39² Податкового кодексу України (далі – Кодекс) визначено особливості оподаткування прибутку контрольованої іноземної компанії. Так, об'єктом оподаткування для податку на доходи фізичних осіб контролюючої особи є частина скоригованого прибутку контрольованої іноземної компанії, пропорційна частці, якою володіє або яку контролює така фізична (юридична) особа на останній день відповідного звітного періоду, щодо якого розраховується скоригований прибуток контрольованої іноземної компанії, що обчислюється відповідно до правил, визначених цією статтею.

Для цілей податкового контролю за оподаткуванням прибутку контрольованої іноземної компанії звітним (податковим) періодом є календарний рік або інший звітний період контрольованої іноземної компанії, що закінчується протягом календарного року.

Пунктом 39².5 статті 39² розділу I Кодексу встановлені вимоги щодо складання та подання Звіту про контрольовані іноземні компанії. Зокрема, підпунктом 39².5.2 пункту 39².5 статті 39² розділу I Кодексу передбачено, що контролюючі особи зобов'язані подавати Звіт про контрольовані іноземні компанії до контролюючого органу одночасно з поданням річної декларації про майновий стан і доходи або податкової декларації з податку на прибуток підприємств за відповідний календарний рік засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог закону щодо електронного документообігу та кваліфікованого електронного підпису.

До Звіту про контрольовані іноземні компанії в обов'язковому порядку додаються завірені належним чином копії фінансової звітності контрольованої іноземної компанії, що підтверджують розмір прибутку контрольованої іноземної компанії за звітний (податковий) рік.

Згідно з підпунктом 39².5.4 пункту 39².5 статті 39² розділу I Кодексу у разі якщо контролююча особа не має можливості забезпечити складання фінансової звітності контрольованої іноземної компанії та/або здійснення розрахунку скоригованого прибутку контрольованої іноземної компанії до дати граничного строку подання річної декларації про майновий стан і доходи або податкової декларації з податку на прибуток підприємств, така контролююча особа подає звіт про контрольовані іноземні компанії за скороченою формою, який містить лише відомості, передбачені підпунктами «а» – «в» підпункту 39².5.3 пункту 39².5 статті 39² розділу I Кодексу.

Контролююча особа зобов'язана подати повний звіт про контрольовані іноземні компанії до кінця календарного року, наступного за звітним (податковим) роком. У разі якщо відповідно до такого звіту загальний оподатковуваний дохід, об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств контролюючої особи збільшується, така особа до кінця календарного року, наступного за звітним (податковим) роком, подає

уточнюючу річну декларацію про майновий стан і доходи або податкову декларацію з податку на прибуток підприємств. При цьому штрафні санкції та/або пеня не застосовуються.

Враховуючи викладене, у разі якщо у 2025 році було здійснено відчуження частки у контрольованій іноземній компанії, платнику податків потрібно подати належним чином заповнений Звіт про контрольовані іноземні компанії разом з фінансовою звітністю такої компанії, по якій відбулося відчуження частки, та річною декларації про майновий стан і доходи за 2025 звітний рік.

При цьому платник податків самостійно визначає звітний період для складання фінансової звітності такої компанії, який може закінчуватись як на дату відчуження частки, так і на кінець календарного року.

Питання: Яким чином заповнюється п. 7 «Адреса місця зберігання пального», при поданні Заяви на отримання ліцензії на право зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки по місцю зберігання пального яке є земельною ділянкою виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки в ємностях, що не є стаціонарними резервуарам?

Відповідь.

Департаментом контролю за підакцизними товарами ДПС, з метою врегулювання спірного питання щодо застосування норми абз. 14 ч. 4 ст. 43 Закону України від 18 червня 2024 року № 3817-ІХ «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» (далі – Закон № 3817) адреса яка зазначається у форматі - область (крім Автономної Республіки Крим, м. Києва та м. Севастополя), район (крім м. Києва та м. Севастополя), населений пункт, вулиця, номер будинку/офісу; кадастровий номер земельної ділянки, на якій вирощується тютюн та зберігається тютюнова сировина (для ліцензій на право вирощування тютюну, на право ферментації тютюнової сировини), зберігається пальне (для ліцензій на право зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки), до територіальних органів ДПС направлено лист від 15.04.2025 № 10278/7/99-00-09-01-02-07 з відповідними роз'ясненнями.

При розгляді документів щодо видачі ліцензій на право зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки дотримуватися вимог Закону № 3817, при цьому слід враховувати норми чинного законодавства України, що регулюють діяльність у цій сфері.

Так, абз. 14 ч. 4 ст. 43 Закону № 3817 визначено, що адреса зазначається у форматі - область (крім Автономної Республіки Крим, м. Києва та

м. Севастополя), район (крім м. Києва та м. Севастополя), населений пункт, вулиця, номер будинку/офісу; кадастровий номер земельної ділянки, на якій вирощується тютюн та зберігається тютюнова сировина (для ліцензій на право вирощування тютюну, на право ферментації тютюнової сировини), зберігається пальне (для ліцензій на право зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки).

Абзацом 9 пункту 8.4 розділу 8 Порядку обліку платників податків і зборів зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29.12.2011 за № 1562/20300 затвердженого Наказом МФУ від 09.11.2011 № 588 визначено, що повідомлення за формою № 20-ОПП з інформацією про об'єкти оподаткування, які зареєстровані у відповідному державному органі без присвоєння реєстраційного номера (кадастрового номера, реєстраційного номера об'єкта нерухомого майна), подаються до контролюючого органу за основним місцем обліку в паперовому вигляді із доданням копії документа, що підтверджує реєстрацію об'єкта оподаткування у відповідному державному органі. У такому разі графа 12 «Реєстраційний номер об'єкта оподаткування» повідомлення за формою № 20-ОПП не заповнюється.

Так, при заповненні форми № 20-ОПП графа 12 «Реєстраційний номер об'єкта оподаткування (зазначити у разі наявності)» заповнюється у разі реєстрації об'єкта оподаткування у відповідному державному органі з отриманням відповідного реєстраційного номера (наприклад, таким номером є: кадастровий номер - для земельної ділянки; реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна - для нерухомого майна, відмінного від земельної ділянки; номер кузова транспортного засобу - для легкового автомобіля; номер шасі транспортного засобу - для вантажного автомобіля та причепа; бортовий реєстраційний номер - для суден; реєстраційний знак - для повітряних суден тощо).

Порядком ведення Єдиного реєстру ліцензіатів та місць обігу пального затвердженим постановою КМУ від 04.04.2025 № 374 визначено процедуру заповнення заяв для ліцензій на право зберігання пального у графах 1 – 13 – адреса місць зберігання пального в стаціонарних резервуарах, ідентифікатор об'єкта оподаткування та кадастровий номер – для ліцензій на право зберігання пального, на право зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки, тому слід враховувати, що у разі відсутності поштової адреси, на якій зберігається пальне (для ліцензій на право зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки), зазначається кадастровий номер земельної ділянки де зберігається таке пальне.

В той же час, зазначена норма потребує внесення змін у Закон № 3817, а саме:

«Адреса зазначається у форматі – область (крім Автономної Республіки Крим, м. Києва та м. Севастополя), район (крім м. Києва та м. Севастополя),

населений пункт, вулиця, номер будинку/офісу; кадастровий номер земельної ділянки зазначається, у разі відсутності поштової адреси, на якій зберігається паливе (для ліцензій на право зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки);».

населений пункт, вулиця, номер будинку/офісу; кадастровий номер земельної ділянки зазначається, у разі відсутності поштової адреси, на якій зберігається паливе (для ліцензій на право зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки);».

населений пункт, вулиця, номер будинку/офісу; кадастровий номер земельної ділянки зазначається, у разі відсутності поштової адреси, на якій зберігається паливе (для ліцензій на право зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки);».